

Marie Boušová: „Opakované sňatky v českých zemích v dlouhodobé perspektivě“

Posudek vedoucí bakalářské práce

Bakalářská práce Marie Boušové se zabývá poněkud opomíjeným aspektem sňatkového chování obyvatelstva České republiky. Zatímco problematika uzavírání prvních sňatků je dlouhodobě v centru pozornosti, sňatky opakované jsou v pozadí, ačkoli jejich podíl již přesahuje třetinu všech sňatků. Z toho důvodu považují práci za aktuálním příspěvkem k analýze současného chování populace ČR.

Marie Boušová přistoupila k bakalářské práci odpovědně a pracovala samostatně. Svůj výzkum musela do určité míry podřídit pramenné základně: česká demografická statistika umožňuje detailnější třídění opakovaných sňatků až od roku 1925 a bilance obyvatelstva podle rodinného stavu je běžně dostupná až v posledních dekádách 20. století. Autorka proto zvolila metodu průřezových sond (celkem sedmi) a sledovala změny ve skladbě opakovaných sňatků a v intenzitě sňatečnosti ovdovělých a rozvedených v roce 1930, v roce 1947 a od roku 1961 dále vždy v letech sčítání. K tomu si sestavila potřebnou pramennou základnu utříděnou tak, aby data byla srovnatelná i v časové řadě. Hlavní pozornost věnovala opakovaným sňatkům osob ve věku 15-59 let. Opakované sňatky analyzovala podle jejich podílu z úhrnu sňatků a podle skladby snoubenců podle věku a rodinného stavu. Zabývala se intenzitou sňatečnosti ovdovělých a rozvedených osob podle věku a skladbou rozvedených snoubenců podle doby uplynulé od rozvodu jejich předchozího manželství. Do práce dále zařadila i skladbu populace ČR ve sledovaném období ve věku 15-59 let podle rodinného stavu a opakovaně vdaných žen podle věku. Vlastní problematika opakovaných sňatků je zařazena do širšího rámce vývoje sňatečnosti v ČR ve 20. století.

Marie Boušová do práce zařadila nejen analytické tabulky a grafy, ale i všechna podkladová data. Do přílohy zařadila i vhodným způsobem sestavené grafy, kterými vtipně postihla nejdůležitější trendy sledovaného jevu. Proto je přílohová část poměrně rozsáhlá. Obrázková část práce je velmi pěkná a zvláště grafy - jak v analytické tak přílohové části - velmi výstižné. Možná i proto se autorka slovně vyjadřovala spíše úsporně, neboť trendy byly vizuálně dobře patrné.

Podle mého názoru splňuje práce Marie Boušové správně zásadní trendy a také je správně interpretuje. Výjimkou je pouze chybná interpretace doby uplynulé mezi rozvodem a uzavřením dalšího manželství (na str. 28 a pak opět v závěru, neboť z dat vyplývá, šlo o skladbu rozvedených snoubenců podle doby uplynulé od rozvodu předchozího manželství, nikoli o délku „rozvedenosti“). Některé obraty jsou neotřelé, ale v zásadě správné; bohužel z její nezkušenosti vyplynuly i některé neobratné formulace (např. v závěru „druhé věkové sňatky“ nebo „sňatečnost opakovaných sňatků“, či název obr 9.). Místy, zvláště v obecnějších pasážích, text poněkud klopýtá. Nedostatky, které se v bakalářské práci vyskytují, však nejsou zásadního rázu. Upozorňuji také na skutečnost, že k dané problematice existuje jen velmi málo literatury, o kterou by se autorka mohla opřít. Celkově lze říci, že práce Marie Boušové obohatila naše poznání trendů ve sňatečnosti obyvatelstva České republiky ve 20. století.

Podle mého názoru splňuje práce Marie Boušové: „Opakované sňatky v českých zemích v dlouhodobé perspektivě“ nároky kladené na bakalářské práce a doporučuji ji k obhajobě.

V Praze dne 6. září 2007


RNDr. Ludmila Fialová, CSc.

navrhují velmi dobře L.F.